

Forklæde til analysen "En bedre vej til nye idrætsfaciliteter"

8. juli 2026
Side 1 af 3

Idrætsfaciliteter spiller en central rolle for Aarhus som en attraktiv by og er en vigtig del af hverdagen for mange aarhusianere og skaber rammen om mange sunde og stærke fællesskaber. Derfor vedtog byrådet i Anlægsaftalen fra 2025 samt Budget 2026, at der skulle udarbejdes en analyse af hvordan man kan få et temposkift i udbygningen af idrætsfaciliteter. Herunder skal der fremlægges et tydeligt og transparent administrationsgrundlag for, hvordan anlæg og langsigtet drift af selvejende og foreningsdrevne fritidsfaciliteter på kommunale arealer håndteres mellem Kultur og Borgerservice og Teknik og Miljø.

Kultur og Borgerservice
Sport & Fritid
Aarhus Kommune

Analysens konklusion

Udgangspunktet for analysen var en klar politisk bestilling om et temposkift, fordi det ifølge forligsteksten ofte tager 5-8 år, fra der er givet tilskud, til en facilitet kan tages i brug. Analysen bekræfter delvist dette billede. De fleste projekter gennemføres hurtigere, men de største og mest komplekse projekter strækker sig over 5-8 år, og det er netop dem, der fylder i porteføljen, i økonomien og i den politiske opmærksomhed. Tiden fra tilskud til ibrugtagning afgøres i høj grad af det, der sker før og omkring de første tilskud. Det er i de tidlige faser, projekterne formes, og det er her, der kan sættes ind for at opnå et temposkift.

Facilitetsudvikling
N.J. Fjords Gade 2
8000 Aarhus C

Direkte telefon: 51 16 70 99

Sagsbehandler:
Jakob Larsen

Konklusionen på tværs af analysens undersøgelser er entydig. Den selvejende model er værd at bygge videre på, men vejen igennem processerne er i dag for lang, for kompleks og for uforudsigelig og resulterer i en øget byrde og ressourceforbrug hos den frivillige bygherre.

Udfordringerne går igen på tværs af projekterne:

- Den frivillige bygherre er under pres på tid, ressourcer og kompetencer.
- Finansiering tager tid og forsinker projekterne.
- Myndighedsområdet og planforhold inddrages for sent.
- Kommunen opleves ikke som én samlet enhed.
- Processen mangler gennemsigtighed.

Analysen har derfor identificeret 23 anbefalinger, der vil være med til at skabe en bedre og hurtigere vej igennem anlægsprocessen. Anbefalingerne er samlet i seks temaer, der svarer direkte på ovennævnte udfordringer, og som er uddybet i det samlede anbefalingskatalog:

- Understøt den frivillige bygherre (anbefaling 1 til 7)
- Klare spilleregler for kommunale arealer (anbefaling 8 til 10)
- Organisér myndighedsbehandlingen i faste spor (anbefaling 11)
- Én samlet kommune (anbefaling 12 til 15)
- Målret bevillinger til parate projekter (anbefaling 16 til 20)
- Arbejd strategisk med planlægning af idrætsfaciliteter (anbefaling 21 til 23)

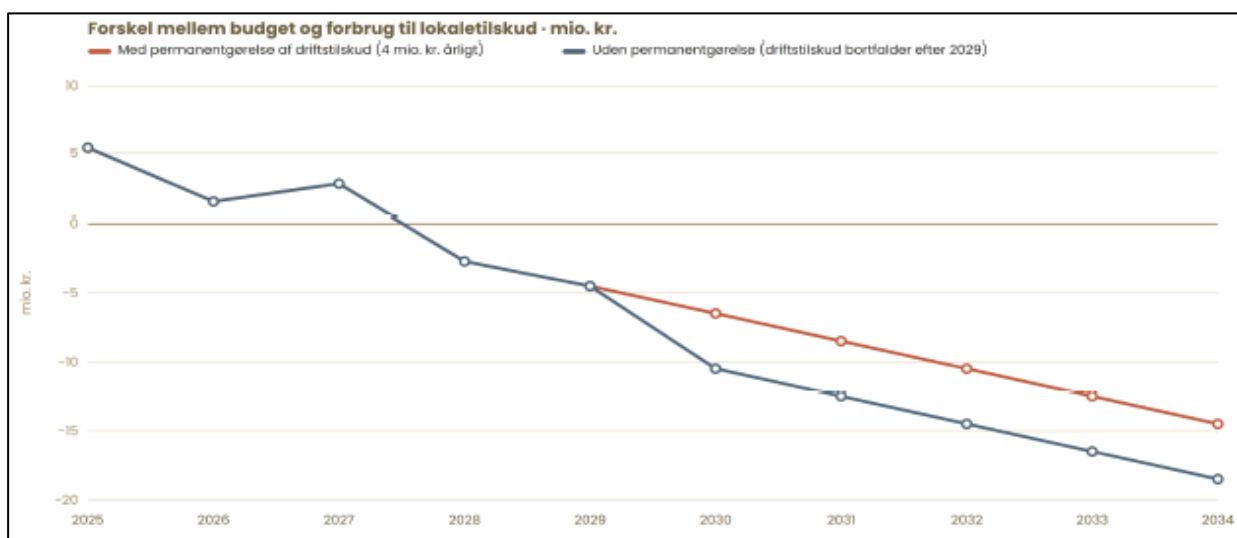

De 23 anbefalinger er gengivet i figur 8 på analysens side 22 samt beskrevet i bilag 1 til analysen.

8. juli 2026
Side 2 af 3

Anbefalingerne spænder fra mindre greb, der med få ressourcer kan igangsættes hurtigt, til større greb, der forudsætter politisk opbakning og prioritering. Det sidste er tilfældet for anbefalingerne om at etablere et fast rejsehold for komplekse projekter (anbefaling 6) samt dedikerede faglige spor for idrætsprojekter i myndighedsbehandlingen (anbefaling 11).

En af analysens anbefalinger er at skabe sammenhæng mellem anlæg og drift. Når nye selvejende faciliteter tages i brug, bliver de berettigede til et kommunalt lokaletilskud til at understøtte foreningernes brug og facilitetens drift. På baggrund af forudsætninger om den fremadrettede udmøntning af anlægstilskud til de selvejende foreninger viser en prognose for lokaletilskud, at der forventes et strukturelt underskud fra 2028 og frem. Forudsætninger og prognosen for lokaletilskuddet er beskrevet i analysens bilag 5. Prognosen for lokaletilskud er gengivet nedenfor:

Note: Den røde linje i figuren forudsætter det midlertidige driftstilskud på 4 mio. kr. årligt i 2027-2029, der blev afsat i Budget 2026, permanentgøres.

Administrationsgrundlag for brug af kommunale arealer

Som en del af analysen er der udarbejdet et administrationsgrundlag for selvejende og foreningsdrevne brug af kommunale arealer til idræts- og fritidsfaciliteter (analysens bilag 2). Administrationsgrundlaget fastlægger vilkår, roller og proces. Det bidrager til en tydelig ansvars- og rollefordeling mellem den frivillige bygherre og de involverede magistratsafdelinger, når der bygges på kommunale arealer. Dermed bidrager det til at gøre processen mere gennemsigtig for bygherren.

Analysens 23 anbefalinger

8. juli 2026

En bedre vej til nye idrætsfaciliteter

23 anbefalinger samlet i seks temaer, med fokus på den konkrete handling

Understøt den frivillige bygherre

7 ANB.

- 1 Styrk tidlig lokal inddragelse og opbakning**
Gør tidlig dialog med naboer, fællesråd og lokalområde til en fast del af opstarten – før projektet konkretiseres.
- 2 Styrk lokal organisering fra start**
Hjælp bygherre med at etablere en projektorganisation med klar rollefordeling, mandat og ansvar fra begyndelsen.
- 3 Sikr professionel støtte tidligt i komplekse projekter**
Tilknyt byggeteknisk bygherrerådgivning allerede i idé- og modningsfasen i større, komplekse projekter.
- 4 Skab klar forventningsafstemning fra start**
Gennemgå faser, roller, ansvar, risici og drift med bygherre tidligt – og gør bygherrens ansvar i hver fase eksplisit.
- 5 Styrk tidlig dialog med myndigheder**
Afhold tidlig, systematisk forhåndsdialog med plan- og byggemyndighed, så plangrundlag og krav afklares tidligt i forløbet.
- 6 Etabler et fast rejsehold for komplekse projekter**
Opret et rejsehold, der understøtter analysens samlede anbefalinger og følger komplekse projekter fra idé til ibrugtagning med kontinuitet og hurtige afklaringer.
- 7 Gør det lettere at være frivillig bygherre**
Udarbejd korte, målrettede guides og tjeklister for hele forløbet fra idé til drift, så krav og roller er tydelige.

Klare spilleregler for kommunale arealer

3 ANB.

- 8 Skab klarhed om placering fra start**
Afklar areal og byggefelt tidligt – før der gives anlægsbevilling.
- 9 Udarbejd et tydeligt administrationsgrundlag**
Lav et fælles grundlag (Teknik og Miljø og Kultur og Borgerservice) for brug af kommunale arealer til selvejende faciliteter.
- 10 Skab ensartede vilkår gennem standardaftaler**
Indfør standardiserede areallejeaftaler, så vilkår er klare og ens på tværs af projekter.

Organisér myndighedsbehandlingen i faste spor 1 ANB.

- 11 Etabler dedikerede faglige spor for idrætsprojekter**
Samt myndighedsbehandlingen i faste teams med særlig viden om idrætsfaciliteter og frivillige bygherrer, og løft den tværmagistralske koordinering.

En samlet kommune

4 ANB.

- 12 Tænk hele kommunen med – før bevilling**
Indfør en fast 360°-stjernehearing af større projekter før anlægsbevilling, hvor alle relevante fagområder bidrager.
- 13 En indgang – hele vejen**
Giv bygherre én fast kontaktperson i Sport & Fritid fra idé til ibrugtagning – og videre i driften.
- 14 Sæt det kommunale projektteam fra start**
Nedsæt ved anlægsbevilling et fast kommunalt projektteam med faste kontaktpersoner fra relevante enheder.
- 15 Skab fælles overblik og løbende koordinering**
Etabler et fast tværgående forum, der følger den samlede portefølje og afklarer på tværs af forvaltninger.

Målret bevillinger til parate projekter

5 ANB.

- 16 Indfør en to-trins anlægsbevilling**
Bevilg større projekter i to trin med færre trin end i dag, nemlig først en klargøringsbevilling og så én samlet anlægsbevilling, når projektet er fuldt afklaret.
- 17 Styrk samspillet med fonde**
Koordinér timingen mellem fondsansøgninger og kommunale bevillinger gennem tidlig, systematisk dialog med fondene.
- 18 Prioritér færdiggørelse af igangværende projekter**
Målret kommende udmøntninger af anlægspuljen mod igangværende projekter med fokus på at bringe dem i mål.
- 19 Hæv tilskudsprocenten i større projekter**
Hæv den kommunale tilskudsprocent for større projekter, så de får et stærkere økonomisk fundament.
- 20 Sikr sammenhæng mellem anlægs- og driftsbevilling**
Kobl den kommunale anlægsbevilling til den kommunale driftsbevilling, altså rammen til driftstilskud til nye selvejende faciliteter, så de prioriteres på ét samlet grundlag.

Arbejd strategisk med planlægning

3 ANB.

- 21 Sikr ledelsesmæssig fremdrift i komplekse projekter**
Nedsæt en taskforce på direktør- og forvaltningschefniveau, der mødes fast hvert halve år og kan aktiveres ved særligt udfordrede projekter.
- 22 Planlæg kapacitet før behovet opstår**
Udarbejd en langsigtet, dataunderstøttet strategi for udbygning af idrætsfaciliteter som grundlag for fremtidig prioritering.
- 23 Brug kommuneplanen til at skabe tempo**
Udlæg arealer til idræt i kommuneplanen tidligt – på linje med øvrig infrastruktur – i områder med dokumenteret behov.